



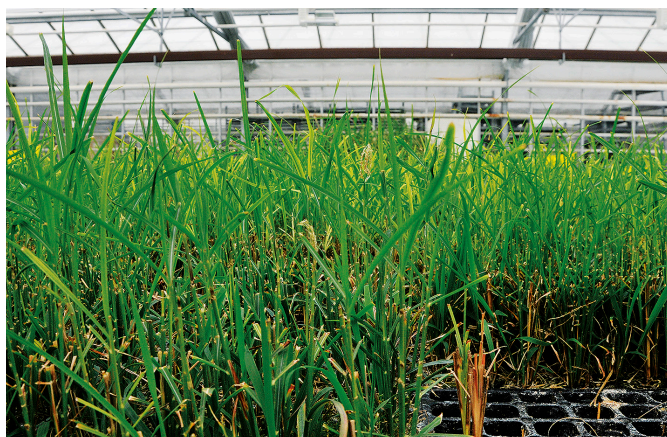
Miscanthus i overhalingsbanen

Der er fuld gang i eksport af, tækning med og dyrkning af tækkemiscanthus – og japanerne vil købe en høstmaskine...

TEKST OG FOTOS: JØRGEN KAARUP

Det er nu bevist, at elefantgræs til tækning kan dyrkes uden brug af pesticider og derfor er meget velegnet til beskyttelse af det danske grundvand. Det er sket i projekt "Naturens eget Tag", hvori Straatagets Kontor har samarbejdet med SEGES (landbrugets videnscenter), Aarhus Universitet, Teknologisk Institut, landbrugsrådgivningen og Miscanthus.dk A/S.

Tækkemiscanthus er en såkaldt værdiafgrøde, som i økonomisk udbytte er langt bedre end at plante skov, som er den mest anvendte måde at sikre grundvandet imod nedsivende sprøjtegifte. Projektet har vist, at en veletableret mark giver et betydeligt højere udbytte, målt i antal bundter til tækkemanden, end forventet ved projektets start.



Det er bl.a. dyrt at etablere marker med tækkemiscanthus, fordi de 27.000 planter pr. hektar skal vokse et par måneder i drivhus, før de plantes ud.

EN MUR AF AFVENTNING

Alt i alt er miscanthus ved at bryde igennem den mur af afventning, der ellers prægede afgrøden, da projektet gik i gang i 2014. Mange tækkemænd var afventende, og endnu flere landmænd var det, fordi det koster omkring 100.000 kr. at etablere en hektar.

Lige nu melder direktør for Miscanthus.dk A/S, Søren Vodder, at der de næste to år plantes lige så meget nyt miscanthus, som der i øjeblikket er i hele Danmark.

"Små 60 hektar vil blive tilplantet i 2018 og 2019, hvis alle dem, der har tilkendegivet seriøs interesse har tålmodighed til at vente, for planteproducenterne ønsker en kontrakt, før de går i gang med flere planter, og for mange betyder det omkring et års ventetid, efter at beslutningen er taget", siger Søren Vodder.

I 2018 er der skrevet kontrakt på beplantning af 7 hektar, bl.a. på godset Julianelyst, som også plantede et mindre areal til i juni i år. Det skete i tilknytning til Projekt "Naturens eget Tag", som hermed fik den første avler på et stort gods til at dyrke miscanthus.

BEGEJSTRET SKYTTE

Det var skytten på godset, der med stor begejstring for markernes gavnlige virkning for vildtet, fik beslutningen igennem på Juliane-lyst, der er et markant og stort gods. Tækkemiscanthus er en af de få afgrøder, der står hele vinteren og dermed yder skjul og ly for både vildt og fugle.

Pga. at stråene først høstes i foråret kan der være en restfugtighed på helt ned til 7 procent. Den meget lave fugtighed i stænglerne er forudsætningen for, at det ser ud til at kunne lykkes at bygge en høstmaskine, der i én arbejdsgang høster, renser, bundter og afleverer

bundterne i færdige ruller. Det er sådan en maskine, Japans største tækkvirksomhed, Kumagai Master Thatchers har bestilt ved Søren Vodder.

Akio Kumagai har før købt to containere fyldte med tækkemiscanthus hos Søren Vodder, fordi den danske produktion af materialet i kvalitet overgår den japanske, hvor fra miscanthus ellers kommer.



Udplantning på godset Julianelyst, som næste år vil have mere miscanthus.

HØSTEN SOLGT

Straatagets Kontor sender i disse uger materiale ud til Danmarks største vandforsynings-selskaber, som er organiseret i DANVA. Med udgangspunkt i projekt "Naturens eget Tag" oplyser kontoret om mulighederne for at kombinere beskyttelse af grundvand med en indtjening, der minimum er på niveau med vinterhvede, ofte højere.

En af konklusionerne i projektet er, at det ville være hensigtsmæssigt, at et stort vandværk – eller en gruppe landmænd i tilknytning til et grundvands-beskyttelsesområde – på én gang tilplanter et stort areal på mindst 50 hektar inden for en radius på 30 kilometer. Et så stort areal inden for et begrænset område ville gøre både udplantning og høst mere rentabelt end de hidtidige relativt små og spredte marker med afgrøden.

Hvis alt går vel er der i løbet af nogle år udsigt til, at tækkemiscanthus falder lidt i pris. Foreløbig ser det dog ud til, at det er let at sælge den samlede danske høst. Flere tyske tækkemænd har købt miscanthus fra Lolland, og interessen blandt danske tækkemænd vokser støt. Der er også eksporteret til Sverige og som nævnt en enkelt gang til Japan.

"Der er udsolgt i år, medmindre det våde vejr udsætter så meget tækkarbejde, at vi ryger ind i 2018 med det sidste", siger Søren Vodder.



Høst

Japanere køber dansk høstmaskine

I begyndelsen af maj var Akio Kumagai og hans ansatte Hiroto Aiharaen i Danmark for at blive klogere på, hvorfor dansk tækkemiscanthus er bedre end det japanske. Det var netop fra Japan, de første retzomer blev hentet af tækkemand Ove Glerup og folk fra Statens Planteavlsforsøg, nu Aarhus Universitet, i Foulum.

I samarbejde mellem avlere, virksomheden Vitroform og Aarhus Universitet er det lykkedes at gøre denne japanske afgrøde bedre end i sit hjemland.

Akio Kumagai overvejer derfor at importere planter fra Danmark, og da han før både har købt en Seiga rørhøster og en containerfuld færdigbundet miscanthus, er der seriøsitet bag, når Japans største tækkvirksomhed igen gæster Danmark.

Akio overvejer nu, om de i Japan selv kan fremavle bedre planter, eller om der skal købes i Danmark. Han er færdig med at overveje, om han skal købe endnu en dansk høstmaskine: Det skal der, så den er nu i ordre og under udvikling på Lolland i regi af firmaet Ållebølle Tæk, i samarbejde mellem indehaver Klaus Østergaard og den fhv. ejer, Søren Vodder.



Akio Kumagai og hans kollega følger høst af miscanthus i maj i år, foretaget med en Seiga-maskine fra Uggelhuse Tækkerør



Akio Kumagai har Japans største tækkfirma med 20 ansatte og har tidligere købt færdigproduceret tækkemiscanthus af Søren Vodder.

NYTÆKKET MED TÆKKEMISCANHTUS

Restaurant Carlslund ved Odense er genopført efter en voldsom brand i 2015 – tækkemanden har brugt miscanthus til opgaven

TEKST: JØRGEN KAARUP
FOTOS: PER KEIS

Fruens Bøge får sin fine restaurant tilbage, efter at en påsat brand i 2015 førte til, at den legendariske Carlslund brændte totalt ned. Nu er der Sepatec brandsikring på for at sikre stedet imod en gentagelse af den tragiske hændelse for to år siden.

Men ikke nok med det. Der er også brandsikret med Magma og dobbelt gipsplade indvendigt. De kommunale bygge- og brandmyndigheder var møre, efter at Odense i 2015 havde været ramt af en lang række påsatte brande. Da Carlslund stod færdigt i maj i år sagde brandchefen: "Nu kan det hus ganske enkelt ikke brænde"...

Det er tækkemand Per Keis, der på 18 arbejdsdage og 4 mand på jobbet lagde nyt tag på beværterstedet i Fruens Bøge Skov, berømt for sin flæskeæggekage og et yderst velbesøgt udflugtsmål for folk fra Odense.

Per Keis er i skrivende stund i gang med sin sjette store tækkeopgave med miscanthus, og Carlslund var den femte i rækken. Han har kun godt at sige om dette alternativ til tagrør:

"Det er dansk kvalitet, godt at arbejde med, ikke dyrere end tagrør, og så tørrer det fantastisk godt og hurtigt op", siger Per Keis.

Det var evnen til at tørre hurtigt op, der fik ham til at anbefale miscanthus, fordi restaurant Carlslund ligger inde i en skov. Det var let at overbevise ejeren om, at der skulle tækkemiscanthus på taget, og som sagt, så gjort.

Erfaringen er også, at tækkemiscanthus bevarer den eftertragtede gule farve i længere tid end tagrør og med de mange besøgende på stedet var det vigtigt at lægge et tag, der holder længst muligt og forhåbentlig undgår det grønne look, som mange stråtage i skygge fra træer ellers får.

